

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston toimintasäntö

Toiminta-ajatus ja -periaatteet

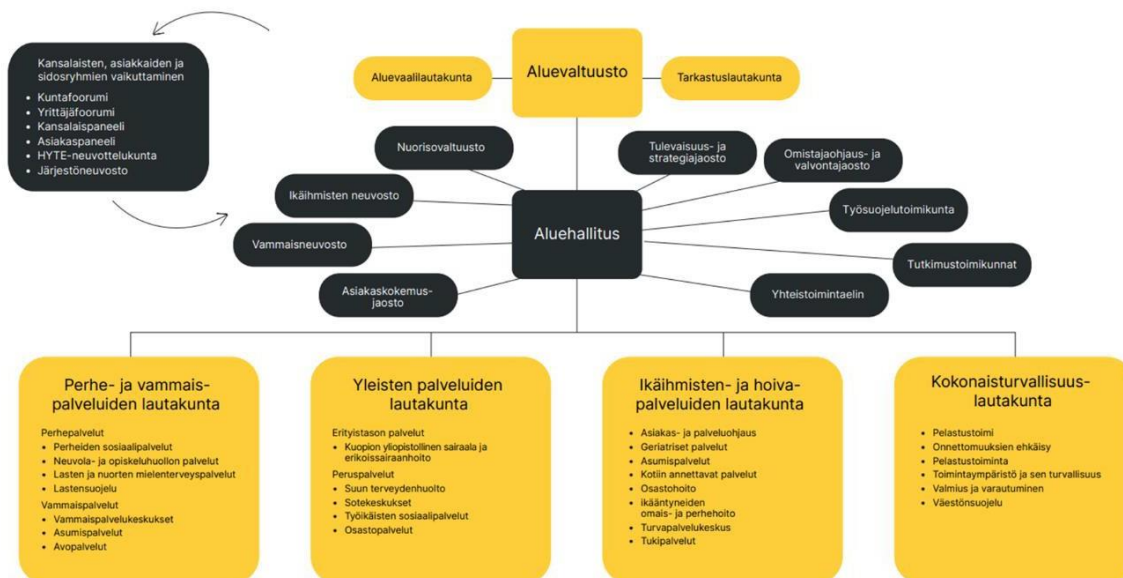
Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvosto on hyvinvointialueesta säädetyin lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§).

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvosto on pohjoissavolaisten ikäihmisten ja heitä edustavien eläkeläisjärjestöjen vaikuttamistoimielin. Ikäihmisten neuvosto toimii maakunnallisen vanhustyön sekä ikäihmisen toimintakyvyn edistämisen lähtökohdista.

Ikäihmisten neuvosto toimii ikääntyneiden äänenä hyvinvointialueen päätöksenteossa ja edistää ikääntyneiden asemaa Pohjois-Savossa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston toimintaedellytyksistä vastaa aluehallitus. Ikäihmisten neuvosto voi tehdä yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä ottaa kantaa muiden organisaatioiden toimialaan kuuluviin asioihin, mikäli neuvosto katsoo niillä olevan vaikutusta Pohjois-Savon alueen ikääntyvään väestöön.

Toimielinorganisaatio

Ikäihmisten neuvoston sijoittaminen organisaatiossa (kuva) [kuva pois](#)

Kokoonpano ja neuvoston nimeäminen

”Aluehallituksen on asetettava...ikäntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto... Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.”

Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§

~~Pohjois-Savossa~~ aluehallitus nimeää hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostoon enintään 19 jäsentä ja varajäsentä ~~maakunnassa toimivien kuntien vanhusneuvostojen ja vammais- ja vanhusneuvostojen esityksestä.~~

Kappalejärjestyksen muuttaminen numeroinnin mukaisesti:

4. Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan järjestäytymiskokouksessaan. Puheenjohtajisto valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vuosiksi 2023-2025 nimettyyn neuvostoon valittu puheenjohtajisto toimii kuitenkin aluevaltuustokauden loppuun saakka.

5. Aluehallitus nimeää edustajansa asiantuntijajäseneksi ja pyytää hyvinvointialueen ikääntyvien ikääntyneiden palveluja nimeämään oman asiantuntijajäsenensä. Ikäihmisten neuvoston apuna toimii hyvinvointialueen tehtävään osoittama ~~sihteeri (vanhusasiahenkilö)~~ yhteyshenkilö. Lisäksi tarvittaessa apuna toimii tekninen sihteeri.

2. ~~Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston jäsenet valitaan niin siten, että jokaisen kunnan vanhusneuvoston jäsenet valitsevat~~ valitsee keskuudestaan jäsenen ja varajäsenen ~~maakunnalliseen~~ hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostoon. Mikäli kunnassa on yhdistetty ~~vammais- ja vanhusneuvosto~~ vanhus- ja vammaisneuvosto, niin kunnan toimielimestä valitaan hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostoon ikäihmisiä edustavat jäsenhenkilöt. Pääsääntöisesti jäsen ei voi olla luottamushenkilö tai virkamies, vaan hänen on edustettava neuvoston kohderyhmää.

1. Aluehallitus käynnistää valintaprosessin nimeämispyyntöillä. ~~Tehtävään asetettu vammais- ja vanhusasiahenkilö toimii yhteyshenkilönä ja~~ Hyvinvointialueen nimeämä yhteyshenkilö lähettää kuntien vanhusneuvostoille tai ~~yhdistetyille~~ vanhus- ja vammaisneuvostoille pyynnön nimetä jäsen ja varajäsen hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostoon.

3. Yhteyshenkilö kokoaa vanhusneuvostojen ja ~~yhdistettyjen~~ vanhus- ja vammaisneuvostojen puheenjohtajat sekä eläkeläisjärjestöjen piirijärjestöt yhteiseen kokoukseen, joka voi olla sähköinen. Kuntien neuvostojen ja eläkeläisten piirijärjestöjen yhteinen kokous varmistaa, että hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostossa on eläkeläisjärjestöt edustettuina ja kokoonpano noudattaa säädettyä sukupuolijakaumaa. Kokouksen päätöksenä syntyvä esitys välitetään aluehallitukselle, joka nimeää kokouksessaan edustajansa neuvoston. ~~Kun kokoonpano on valmis,~~ esitys etenee aluehallituksen nimettäväksi. (siirretään kappaleen 2 loppuun)

Toimikausi

Toimikausi noudattaa aluehallituksen toimikautta. Toimikausi jatkuu, kunnes uusi hyvinvointialueen ikäihmisten neuvosto on valmis aloittamaan toimintansa.

Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston jäsenyys edellyttää kuulumista kunnalliseen vanhusneuvostoon tai vammais- ja vanhusneuvostoon.

Kokouskäytännöt

Ikäihmisten neuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja. Sen lisäksi neuvosto on kutsuttava koolle, mikäli kuusi jäsentä sitä vaatii. Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kymmenen jäsentä osallistuu kokoukseen.

Kokouksen ~~esittelijää~~ **esittelijänä** toimii puheenjohtaja. Sihteerinä toimii ~~vanhus- ja vammaisasihenkilö~~ **hyvinvointialueen tehtävään nimeämä yhteyshenkilö**. Neuvosto kokoontuu ~~vähintään 4 kertaa vuodessa noin kahden kuukauden välein~~. Kokous kutsutaan koolle vähintään viikkoa ennen kokousta.

Lähikokoukset järjestetään pääsääntöisesti Kuopiossa hyvinvointialueen tiloissa. Kokoustilojen tulee olla esteettömiä. Saavutettavuuden lisäämiseksi mahdollistetaan etäosallistuminen. Tarvittaessa kokouksia voidaan järjestää kokonaan etäyhteyksin. ~~Kokoukset voivat olla sähköisiä. Kokoukset voidaan järjestää hybridimallilla esimerkiksi etäkokouspisteitä hyödyntäen.~~ Tapaamiskäytännöistä sovitaan ~~maakunnallisen~~ ikäihmisten neuvoston ensimmäisessä tapaamisessa.

Neuvoston esityslistat ja pöytäkirjat viedään hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään Dynastyyn. Sieltä materiaalit julkaistaan hyvinvointialueen **verkkosivuilla kotisivulla sekä Cloud Meeting-ohjelmistoon, jota käytetään kokoushallinnassa.** ~~Kokousmateriaalit on toimitettava osallistujille heidän toivomassaan muodossa. Kokousmateriaalit toimitetaan osallistujille pääsääntöisesti sähköisinä.~~ Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia ~~ja esteettömiä.~~

Ikäihmisten neuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

Kokouspalkkio ja matkakustannukset

Kokouksiin osallistuvat henkilöt saavat kokouspalkkiona 100 euroa/kokous ja puheenjohtaja 150 euroa/kokous. Matkakustannukset korvataan kokoukseen **ja mahdollisiin työryhmiin** osallistujien osalta.

Ikäihmisten neuvoston tehtävät

”Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella”

Ikäihmisten neuvosto:

- ~~Ikäihmisten neuvoston tehtävänä on lisätä edistää~~ **edistää** ~~ikäihmisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia hyvinvointialueen päätöksenteossa ja palveluissa. Eryityisesti tulee huomioida ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain (980/2012) 11§, jonka mukaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneitä väestöä koskevan suunnitelman valmisteluun sekä sosiaalipalvelujen riittävyden ja laadun arviointiin.~~

~~Tehtävänä on huolehtia siitä, että ikäihmisiä kuullaan ja kuunnellaan heitä koskevissa asioissa jo asioiden valmisteluvaiheessa.~~

- ~~Hyvinvointialueen ikäihmisten neuvosto~~ toimii sanansaattajana iäkkäiden sekä heidän omaistensa ja päättäjien välillä.
- ~~Yhteistyö~~ **tekee yhteistyötä** kunnallisten vanhusneuvostojen kanssa.
- ~~Ikäihmisten neuvosto vuosittain laatii vuosittain toimintakertomuksen toiminnastaan ja esittää~~ **laatii vuosittain** toimintakertomuksen ~~toiminnastaan ja esittää~~ **toimintasuunnitelman** sekä ~~esityksen arvioinnin~~ **esityksen arvioinnin** tarvitsemistaan toimintamäärärahoista.
- ~~Ikäihmisten neuvosto voi järjestää keskustelutilaisuuksia ja koulutuksia, ottaa kantaa, tehdä esityksiä ja ehdotuksia sekä antaa lausuntoja ikääntyneitä koskevissa asioissa. Se myös kannustaa kaikkia ikäihmisiä osallistumaan ja vaikuttamaan.~~
- Laatii kannanottoja, lausuntoja, esityksiä, aloitteita ja ehdotuksia ikääntyneitä koskevissa asioissa.
- Järjestää toimintasuunnitelman mukaisesti esimerkiksi keskustelutilaisuuksia, seminaareja ja koulutuksia.
- ~~Ikäihmisten neuvosto nimeää tarvittaessa edustajat eri työryhmiin. Edustajan kulut on huomioitava työryhmäosallistumisen mahdollistamiseksi.~~
- Tiedottaa toiminnastaan hyvinvointialueen viestintäkanavissa.

Neuvoston jäsenen tehtävänä on osallistua aktiivisesti neuvoston toimintaan. Lisäksi hänen tulee toimia tiedonvälittäjänä edustamansa kunnallisen neuvoston ja taustajärjestön sekä hyvinvointialueen neuvoston välillä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tehtävät

- Hyvinvointialue osoittaa neuvoston toiminnalle esteettömän kokoustilan. (sähköisten tapaamisten mahdollistaminen, hybriditilat tms.)
- Hyvinvointialue huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä. Mikäli kokoukset vaativat sähköisiä laitteita, niin hyvinvointialue varmistaa ne osallistujille sekä kouluttaa niiden käyttöön.
- ~~Vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.~~
- Tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa toiminnan tueksi.
- Antaa tarvittaessa apua kokousasioiden valmisteluun sekä osoittaa kokouksen sihteerin.
- ~~Toiminnan koordinaattorina ja yhteyshenkilönä toimii vammais- ja vanhusasiamies~~
- Huolehtii, että kokouksessa on tarvittaessa yleisavustajia.
- Resursoi ikäihmisten neuvoston toimintaa taloudellisesti.
 - kokoustilat, kokouspalkkiot
 - Kokouksiin ja mahdolliseen työryhmätyöskentelyyn osallistuvien henkilöiden matkakustannukset. Kokouksiin osallistuminen on mahdollistettava.
 - Toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti koulutuksiin ja seminaareihin mukaiseen muuhun toimintaan

~~Vammais- ja vanhusasiahenkilön~~ Yhteyshenkilön tehtävät neuvostotyöskentelyn osalta

~~Vammais- ja vanhusasiahenkilö~~ yhteyshenkilö ohjaa ja neuvoo ikäkaitä henkilöitä ja heidän läheisiään ikäihmisiin liittyvissä kysymyksissä. Hän on maakunnassa toimii ikäkkäiden ihmisten äänen vahvistaja ja sillanrakentaja eri toimijoiden kesken. *Vaikka tehtävä kuuluu hyvinvointialueelle, hän yhteyshenkilö on tehtävässään itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jolle ei kuulu eikä tehtävään sisälly ikäkkäiden palvelujen suunnitteluun ja päätösten valmisteluun liittyviä tehtäviä muuta kuin mitä edelle todettiin. Vammaisasiaan käytetään 50% 30% työajasta ja vanhusasiaan 50% ikäihmisten asiaan 30% työajasta*.

~~Ikäihmisten neuvostossa vammais- ja vanhusasiahenkilön tehtävänä:~~

- Toimii hyvinvointialueen ikäihmisten neuvoston sihteerinä ja valmistelee yhteistyössä ikäihmisten neuvoston kanssa aluehallinnon käsiteltäväksi ikäihmisten neuvoston nostamia esityksiä;
- Toimii linkkinä Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja sen toimialueella toimivien ikäihmisten neuvostojen ja eläkeläisjärjestöjen välillä;
- ~~Seuraa ikäkkäiden henkilöiden olosuhteisiin, oikeuksiin, palvelujen kehittämiseen ja valmisteluun sekä esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvää yhteiskunnallista keskustelua ja tutkimusta sekä perehdyttää hyvinvointialueen henkilöstöä näistä teemoista.~~
- ~~Raportoi aluehallinnolle vuosittain tehtäväkuvaansa liittyvistä asioista ja vammais- ja vanhusasioiden suunnatusta palautteesta.~~

*) Siirtyy tähän

Prosessin kuvaaminen

Laatija: Anne Aholainen, projektipäällikkö, osallisuus ja järjestöt, POSOTE20 -hanke

Kommenttikierrokset ja versiot

Versio 0.1. Kommentointi: Maakunnallinen ikäihmisten neuvottelukunta (Pohjois-Savon liitto)

Lausunnot kunnallisilta vammais- ja vanhusneuvostoilta: 4 vammaisneuvoston kommentointia, 6 ikäihmisten neuvoston kommentointia, 7 molempia toimintasääntöjä. 16 eri kunnasta. Versio 0.2. kirjoitettu lausuntojen pohjalta. Seuraavat asiat pohdittavaksi.

- Kolmessa lausunnossa toivottiin ikäihmisten neuvoston nimeksi vanhusneuvostoa, perusteena lakisääteisyys.
- Kahdessa lausunnossa toivottiin varajäseniä varsinaisille jäsenille.
- Useammassa lausunnossa tähdennettiin, että jäsenen tulee edustaa vammaisia henkilöstä (vammaisjärjestöt, pitkäaikaissairaiden järjestöt) tai vanhuksia (eläkeläisjärjestöjä). Jäsenet eivät saa olla luottamushenkilöitä eivätkä virkasuhteessa olevia henkilöitä.
- Kokouspalkkiot on määriteltävä lautakuntatasoiseksi. Avustajien palkkojen maksaminen? Matkakustannuksiin sisältyvät asiat määriteltävä.
- Vammaisasiahenkilöä pidettiin tarpeellisena. Useassa lausunnossa ehdotettiin perustettavaksi vanhusasihenkilön tehtävä.

Versio 0.2. Poliittinen seurantaryhmä 14.2.2022
Laaja johtoryhmä 16.2.2022 käsittelee toimintasäännöt ja lausunnoissa ehdotetut muutokset.

Versio 0.3. Aluehallituksen hyväksyntä ja nimeämispyyntö 13.6.2022 → versio 1.0

Versio 1.1 Nimeämiset kunnista ja päivitykset kuntien neuvostojen edustajien sekä eläkeläisjärjestöjen tapaamisessa 25.10.2022. Kokemukset nimeämisprosessista.

Versio 1.2. Aluehallituksen hyväksyntä 14.11.

- Vammaisasiahenkilöä pidettiin tarpeellisena. Useassa lausunnossa ehdotettiin perustettavaksi vanhusasihenkilön tehtävä.

Versio 0.2. Poliittinen seurantaryhmä 14.2.2022
Laaja johtoryhmä 16.2.2022 käsittelee toimintasäännöt ja lausunnoissa ehdotetut muutokset.

Versio 0.3. Aluehallituksen hyväksyntä ja nimeämispyyntö 13.6.2022 → versio 1.0

Versio 1.1 Nimeämiset kunnista ja päivitykset kuntien neuvostojen edustajien sekä eläkeläisjärjestöjen tapaamisessa 25.10.2022. Kokemukset nimeämisprosessista.

Versio 1.2. Aluehallituksen hyväksyntä 14.11.